

**UCHWAŁA NR 80/VIII/2019
RADY GMINY CZERWONAK**

z dnia 18 kwietnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny „Nasza rodzina” na lata 2019-2021
w Gminie Czerwonak**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) i art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544, 416 i 2245), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny „Nasza Rodzina” na lata 2019-2021 w Gminie Czerwonak stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwonak.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr 80/VIII/2019
Rady Gminy Czerwonak
z dnia 18 kwietnia 2019 r.

„NASZA RODZINA”

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
na lata 2019-2021
w Gminie Czerwonak**

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp
- II. Uzasadnienie do programu
- III. Rodzina i jej aktualne zagrożenia
- IV. Diagnoza środowiska i problemu w Gminie Czerwonak
- V. Analiza SWOT
- VI. Adresaci Programu
- VII. Cele, zadania, realizatorzy oraz źródła finansowania programu
- VIII. Oczekiwane rezultaty
- IX. Monitoring i ewaluacja

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowi samodzielny Program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodzina prawidłowo funkcjonująca stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone opieką ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się rozwijać. W tak działającej rodzinie „dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie i jest aktywne i wytrwale w działaniu”. Rodzina wobec swoich członków pełni funkcje: prokreacyjną, ekonomiczną, opiekuńczą, socjalizacyjną, wychowawczą, religijną. Nie wszystkie rodziny realizują powyższe funkcje w takim stopniu by dzieci miały stworzone właściwe warunki osobowego rozwoju. Dysfunkcje w środowisku rodzinnym są niebezpieczne, ponieważ istnieje ryzyko dziedziczenia patologicznych norm i wzorców zachowań oraz negatywnych oddziaływań z otoczenia zewnętrznego. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne oraz mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzania się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na nabywanie nowych umiejętności. Pomoc instytucjonalna powinna być realizowana poprzez wzmacnianie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach, wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo - wychowawczych oraz poprawę bezpieczeństwa socjalnego rodzin i jakości życia. Przy tworzeniu Programu uwzględniono aktualną sytuację społeczno- ekonomiczną polskich rodzin. Program ten przedstawia współczesne zagrożenia mające wpływ na funkcjonowanie rodziny. Określa w sposób statystyczny powody przyznawania pomocy finansowej, czy w formie pracy socjalnej rodzinom ze względu na przyczyny trudnej sytuacji życiowej. W programie przedstawiono również rolę asystenta rodziny, wspierającego rodziny, które z różnych powodów nie są w stanie, samodzielnie pełnić prawidłowo funkcji opiekuńczo - wychowawczych wobec własnych dzieci. Program ten uwzględnia także szanse i zagrożenia, mocne i słabe strony, infrastrukturę, położenie geograficzne gminy oraz inne czynniki, mające znaczenie dla rozwoju rodzin. W konsekwencji określony zostaje cel główny, cele szczegółowe i zadania, jakich założeniem jest zintegrowane, zrównoważone wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi, w szczególności przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

II. UZASADNIENIE DO PROGRAMU

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada się na gminę obowiązek opracowania i realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Głównym założeniem Programu jest wspieranie rodzin, w szczególności tych, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze. Ważne jest, aby działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji: pomocy społecznej, oświaty, sądu, służby kuratorskiej, policji. Obecny Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Program został opracowany na podstawie materiałów ewaluacyjnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwonaku oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

1. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Czerwonak na lata 2015-2020,
2. Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czerwonak na lata 2014-2020,
3. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalanym corocznie),
4. Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2018 rok poz. 1508 ze zmianami),
5. Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 roku poz. 998 ze zmianami),
6. ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku poz. 1390),
7. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 roku poz. 2137 ze zmianami),
8. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 roku poz. 783 ze zmianami),
9. Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 roku poz. 473),
10. Ustawą z dnia 25 października 2018 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2018 roku poz. 2134 ze zmianami).

III. RODZINA I JEJ WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA

Współczesna rodzina, to rodzina w procesie przemian na wielu płaszczyznach jej funkcjonowania. Zmiany te zauważyć można przede wszystkim w organizacji życia rodzinnego. Jeszcze kilkanaście lat temu bardzo popularne były rodziny nuklearne o modelu „dwa plus jeden”, które dziś ustępują miejsca innym formom życia rodzinnego. Małżeństwa zawierane są w coraz późniejszym wieku lub w ogóle, często zapadają decyzje na życie w związkach nieformalnych. Zauważalne są również spore zmiany w zakresie trwałości małżeństwa. Rozwody są zjawiskiem coraz powszechniejszym, co indukuje rozmaite formy ponownych relacji budowanych po rozstaniu. Formy te w terminologii socjologicznej zostały sklasyfikowane jako współczesne warianty rodziny, a są nimi między innymi: rodziny powstałe jako drugi związek, rodziny niepełne, związki osób posiadających dzieci z poprzednich związków zwane rodzinami „patchworkowymi”, związki rezygnujące z posiadania potomstwa na rzecz realizacji ambicji zawodowych tzw. DINKS (double income, no kids- podwójny dochód, żadnych dzieci), czy związki gejów i lesbijek wychowujących wspólnie dzieci z poprzednich związków. Rodzina, niezależnie od modelu, ma za zadanie realizować pewne określone funkcje: prokreacyjną, ekonomiczną, kulturalną, emocjonalną oraz opiekuńczo-wychowawczą. Wiele rodzin realizuje powyższe zadania tworząc rodziny funkcjonalne, umożliwiające prawidłowy rozwój fizyczny i emocjonalny swoich potomków. Jednak zauważyć należy, że obecnie rodziny narażone są na wiele niebezpieczeństw, a głównymi jej zagrożeniami są:

- rozwód, rozpad rodziny, uzależnienia, w szczególności alkoholizm i narkomania,
- bieda, ubóstwo, bezrobocie, przemoc psychiczna, fizyczna i seksualna,
- zaburzone relacje pomiędzy członkami rodziny, osłabienie więzi rodzinnych, nieumiejętność wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- śmierć członka rodziny, samobójstwo,
- pracoholizm, konsumpcjonizm,
- anomia społeczna.

Znaczenie słowa rodzina obecnie staje się w świadomości Polaków pojęciem coraz bardziej wielowymiarowym. Do stworzenia współczesnej rodziny wystarczy wspólne wychowywanie dzieci, bez formalnej legalizacji związku. Jedno natomiast w temacie życia rodzinnego pozostaje niezmiennie: ma ona kluczowe znaczenie w życiu Polaków, stanowiąc jedną z najważniejszych wartości w życiu.

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU W GMINIE CZERWONAK

Gmina Czerwonak jest gminą wiejską położoną w województwie wielkopolskim w powiecie poznańskim. Do gminy należy 14 sołectw i osiedli. Na koniec 2017 roku w gminie zameldowanych było 27 354 mieszkańców, w tym 14 037 kobiet i 13 317 mężczyzn. Dla potrzeb programu „Nasza Rodzina” opracowano kartę informacyjną, zamieszczoną w tabeli 1, zawierającą między innymi informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz funduszu alimentacyjnego. Sytuacja demograficzna w gminie Czerwonak na przestrzeni ostatnich 3 lat potwierdza ogólnopolskie tendencje do wzrostu liczby mieszkańców powyżej 60 roku życia; pod koniec 2017 roku nastąpił wzrost o 413 osób w tym wieku, towarzyszył temu spadek liczby mieszkańców w wieku 18-59 (osoby w wieku produkcyjnym) o 194 osoby w stosunku do roku 2015. W tym samym okresie zaobserwowaliśmy nieznaczny wzrost liczby osób w wieku od 0-17 (o 41 osób). Z tych informacji wynika, że społeczeństwo w gminie Czerwonak starzeje się. Liczba mieszkańców na przestrzeni trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Dane GOPS wskazują, że w latach 2015 i 2016 około 7% mieszkańców korzystało z pomocy społecznej. Natomiast w roku 2017 nastąpił wyraźny spadek liczby osób korzystających z pomocy finansowej GOPS, który wynosił 4,4 %. Powodów tego stanu rzeczy jest kilka: po pierwsze wpływ na to miały zmiany demograficzne; osoby w wieku poprodukcyjnym uzyskały prawo do świadczeń emerytalnych, po drugie zmniejszyła się stopa bezrobocia, kolejnym czynnikiem, mającym wpływ na zmniejszenie ilości osób korzystających z pomocy finansowej było wprowadzenie rządowego Programu „Rodzina 500 plus” realizowanego od 1 kwietnia 2016 roku. Analizując tabelę 2 należy zauważyć, że ubóstwo jest główną z przyczyn korzystania z pomocy finansowej na przestrzeni analizowanych 3 lat. Dzieje się to dlatego, że ustawodawca określa kryterium dochodowe (dla osoby samotnie gospodarującej w wysokości 701 złotych, dla osoby w rodzinie 528 złotych) jako główny warunek do skorzystania z pomocy finansowej, prócz przesłanki finansowej musi wystąpić określony w art. 7 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku (Dz. U. 2018 1508 ze zmianami) pozafinansowy problem społeczny. Wśród nich należy wymienić: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, przemoc w rodzinie, potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm, narkomanię, zdarzenie losowe i sytuację kryzysową, klęskę żywiołową lub ekologiczną.

Tabela 1. KARTA INFORMACYJNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK		
	2015	2016	2017
Liczba mieszkańców gminy Czerwonak	27 094	27 279	27 354
Liczba mieszkańców gminy Czerwonak w wieku:			
0-17	5 491	5 515	5 532
18-59	17 736	17 636	17 542
60 i więcej	3 867	4 414	4 280
Liczba osób korzystających z pomocy Społecznej	1 900	2 000	1 190
Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	0	2 760	2 606
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	370	412	432
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	96	95	87
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych	127	67	23
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	255	165	224
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia odwykowego	20	19	21
liczba asystentów rodziny	7	2	4
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	32	24	24
Liczba osób korzystających z pomocy Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)	632	457	386

Źródło: dane własne GOPS

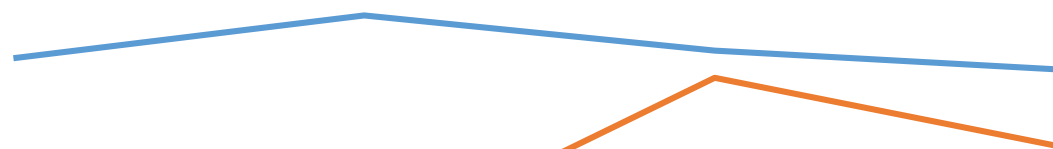
Tabela 2. POWODY PRYZYKNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W FORMIE ŚWIADCZEŃ FINANSOWYCH W LATACH 2015-2017.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	184	533	167	408	147	360
Sieroctwo	3	15	0	0	1	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności	79/27	/	44/12	/	35/9	/
Bezrobocie	94	311	60	154	57	154
Niepełnosprawność	153	348	166	345	150	316
Długotrwała choroba	238	525	269	543	238	475
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	90	369	70	266	66	255
Przemoc w Rodzinie	71	246	82	280	83	245
Alkoholizm	23	54	24	35	18	47
Narkomania	2	4	3	7	1	6
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	16	7	19	2	4

Źródło: dane własne GOPS

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie grupy demograficzne i kategorie osób korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej są beneficjentami programów wspierających rodziny z dziećmi. Osoby niepełnosprawne i długotrwale chore są od lat główną grupą korzystającą z pomocy finansowej ośrodka. Wśród nich są przede wszystkim osoby starsze, samotne, nieposiadające praw do świadczeń z zabezpieczenia społecznego; emerytur, rent. Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba osób korzystających z pomocy finansowej z powodu występowania trudności z uzależnieniami i przemocą. Co jest godne podkreślenia to fakt, że zwiększa się ilość osób i rodzin, korzystających z pomocy społecznej w formie pozafinansowej; pracy socjalnej, obserwujemy też w latach 2017–2018 większy odsetek wszczętych procedur „Niebieskie Karty” (wykres1). Gminny Ośrodek Pomocy społecznej od kilku lat pracuje zgodnie z podziałem pomocy społecznej na pomoc finansową i pracę socjalną. Dzięki temu mamy możliwość realizowania pogłębionej pracy socjalnej; rozpoznawania, diagnozowania i świadczenia profesjonalnej, metodycznej pomocy osobom i grupom wśród, których najbardziej liczne są: rodziny z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, samotne matki. Liczną grupę stanowią rodziny, które dotyka problem przemocy psychicznej, fizycznej i ekonomicznej. Wśród uzależnień najczęściej występującym i diagnozowanym jest uzależnienie od alkoholu. Pojawiają się dotąd rzadko spotykane kategorie osób korzystających z pomocy, jak: młodociane matki, młode osoby bezdomne, w tym używające środki psychoaktywne, dopalacze. Głównie są to rodziny wieloproblemowe, które ten problemem dotyka od wielu pokoleń. Sytuacje te obrazuje tabela 3.

Wykres 1. ILOŚĆ PROWADZONYCH I WSZCZĘTYCH W LATACH 2015-2017 PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY”

	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Ilość prowadzonych procedur "Niebieskie Karty"	71	82	73	68
Ilość wszczętych procedur "Niebieskie Karty"	18	22	66	48

Źródło: dane własne GOPS

Tabela 3. POMOC W POSTACI PRACY SOCJALNEJ

POWODY PRYZNANIA POMOCY W FORMIE PRACY SOCJALNEJ					
2016 rok	Ilość rodzin		2017 rok	Ilość rodzin	
Problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym:			Problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym:		
<ul style="list-style-type: none"> • samotne macierzyństwo, • wielodzietność, • wczesne macierzyństwo, • bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, • ograniczone prawa rodzicielskie, 	<ul style="list-style-type: none"> • 20 • 16 • 0 • 43 • 8 		<ul style="list-style-type: none"> • samotne macierzyństwo, • wielodzietność, • wczesne macierzyństwo, • bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, • ograniczone prawa rodzicielskie, 	<ul style="list-style-type: none"> • 22 • 13 • 3 • 39 • 9 	
Przemoc			Przemoc		
<ul style="list-style-type: none"> • fizyczna, • psychiczna, • ekonomiczna, • seksualna, 	<ul style="list-style-type: none"> • 19 • 72 • 23 • 3 		<ul style="list-style-type: none"> • fizyczna, • psychiczna, • ekonomiczna, • seksualna, 	<ul style="list-style-type: none"> • 55 • 69 • 36 • 4 	
Uzależnienia	Ilość rodzin		Uzależnienia	Ilość rodzin	
<ul style="list-style-type: none"> • alkoholizm, • narkomania, • leki, • dopalacze, 	<ul style="list-style-type: none"> • 47 • 4 • 3 • 4 		<ul style="list-style-type: none"> • alkoholizm, • narkomania, • leki, • dopalacze, 	<ul style="list-style-type: none"> • 51 • 2 • 2 • 7 	

Źródło: dane własne GOPS

WZMACNIANIE I WSPIERANIE RODZINY – ROLA ASYSTENTA RODZINY

Bardzo ważnym instrumentem polityki społecznej państwa jest świadczenie pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie opiekuńczo-wychowawczym w formie usług asystenta rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku zatrudnia 4 asystentów rodziny. Wsparciem asystenta objęto środowiska, w których dominującym problemem są trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny poprzez swoje działania ma kształtować kompetencje rodziców w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o zdrowie oraz prawidłowego funkcjonowania społecznego. Ma również podejmować działania mające na celu przeciwdziałanie sytuacjom, mogącym doprowadzić do konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem długotrwałym i złożonym. Efekty pracy zależne są od aktywności rodzin, ich zaangażowania i potrzeby zmiany sposobu życia. Asystent rodziny zostaje przydzielony rodzinie na wniosek pracownika socjalnego lub postanowieniem sądu. Z poniższych danych wynika, że blisko 15% rodzin, z którymi współpracuje asystent stanowią rodziny zobowiązane przez sąd. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z 4 listopada 2016 roku nakłada dodatkowe zadania na asystentów rodziny. Adresatami wsparcia są w szczególności rodziny, gdzie na świat przyjdzie lub przyszło dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Przydzielony asystent wówczas jest odpowiedzialny za koordynację usług poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej oraz dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Koordynacja poradnictwa przez asystenta rodziny polega na: opracowywaniu wspólnie z rodziną dziecka katalogu możliwego do uzyskania wsparcia, a także występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu rodziny dziecka, na jej żądanie, do podmiotów, w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia.

Tabela 4. PRACA ASYSTENTÓW RODZINY W LATACH 2015-2017.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015 rok	2016 rok	2017 rok
liczba asystentów rodziny	7	2	4
liczba rodzin, korzystających z usług asystentów rodziny	32	24	40
liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	5	4	6
liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę ze względu na osiągnięcie celów	0	2	1
liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę ze względu na brak efektów lub/i zaprzestanie współpracy przez rodzinę	15	2	4

Źródło: dane własne GOPS

Tabela 5. DZIECI Z TERENU GMINY CZERWONAK UMIESZCZONE W LATACH 2015 -2018 W RODZINNEJ LUB INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

ROK	RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA	INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA
	*Ilość dzieci	*Ilość dzieci
	5	5
2016	11	2
2017	15	8
2018	16	7
* Ilość dzieci liczona narastająco		

Źródło: dane własne GOPS

W powyższej tabeli zamieściliśmy dane liczbowe dotyczące sytuacji, gdy z rodzin, przeżywających kryzys w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczych z różnych powodów, na skutek różnego rodzaju przyczyn odbierane są dzieci i umieszczane w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Decyzje w tych sytuacjach podejmuje sąd rodzinny. Wśród najczęstszych powodów tych zdarzeń należy wymienić: podejrzenie rodziców o molestowania seksualne, przemoc, skrajne zaniedbania, porzucenia, narażenie życia, zdrowia dzieci na uszczerbek, a także śmierć rodziców. Umieszczenie dziecka z terenu gminy w pieczy zastępczej wiąże się z kosztami dla gminy, z której pochodzi dziecko (decyduje o tym ostatni adres zamieszkania). Obowiązek ten nakłada art.191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2018 roku poz. 998 ze zmianami). W tabeli 6 przedstawiamy poniesione na przestrzeni lat 2015- 2018 wydatki gminy związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej

Tabela 6. KOSZTY GMINY ZWIĄZANE Z UMIESZCZENIEM DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2015-2018.

ROK	RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA	INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA
	SUMA	SUMA
2015	10.049,81 złotych	80.289,50 złotych
2016	17.397,44 złotych	51.946,58 złotych
2017	32.455,08 złotych	75.491,14 złotych
2018	57.291,98 złotych	73.288,76 złotych

Źródło: dane własne GOPS

V. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY „NASZA RODZINA”.

WYSZCZEGÓLNIENIE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznanie przez pracowników służb społecznych środowiska lokalnego i jego problemów, doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz dziecka i rodziny, funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, bogata oferta wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin i osób przeżywających problemy, aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, funkcjonowanie na terenie gminy miejsc opieki dla dzieci, w których odbywają się zajęcia pozalekcyjne, funkcjonowanie placówek służby zdrowia, wsparcie ze strony organizacji pozarządowych, funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny, rozwinięta baza obiektów sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, bogata oferta zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych dla dzieci i młodzieży np. Klub Sportowy Błękitni Owińska, atrakcyjne położenie gminy, bliskość Poznania, oraz „Puszczy Zielonka”, ciekawa oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach, przedszkolach oraz ośrodkach kulturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> brak wystarczającej w stosunku do liczby mieszkańców gminy Czerwonak, miejsc opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 np. żłobek, brak mieszkań interwencyjnych, chronionych i treningowych, niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, obecność zjawiska wyuczonej bezradności rodzin korzystających z pomocy społecznej, niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych, brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych, bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, niewystarczająca ilość atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, brak ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy, brak rodzin wspierających oraz rodzin zastępczych,

WYSZCZEGÓLNIENIE	
MOCNE STRONY	
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie „Klubu Rodzica”, zatrudnianie 4 asystentów rodziny, • Strategia Rozwoju Gminy Czerwonak na lata 2012-2020, • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czerwonak na lata 2015-2020, • Gminny Program Promocji Zdrowia „Zdrowa Gmina Czerwonak” na lata 2014-2020, • Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czerwonak na lata 2014-2020, • Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • udział w ogólnopolskiej kampanii „Postaw na Rodzinę”, • udział w projekcie „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania”, 	

WYSZCZEGÓLNIENIE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych z funduszy krajowych i unijnych, wzrost zainteresowania i zaangażowania społecznego na rzecz dziecka i rodziny, rozwój wolontariatu, wsparcie dla rodzin w formie finansowej (500+, Dobry Start), wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, zmniejszenie stopy bezrobocia, bogata oferta miejsc pracy, edukacja i uświadamianie społeczeństwa na temat problemów społecznych, utworzenie dziennego ośrodka wsparcia, podnoszenie kwalifikacji przez pracowników GOPS, 	<ul style="list-style-type: none"> zagrożające i aspołeczne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, konsumpcjonizm, atomizacja rodziny, osłabienie więzi rodzinnych, brak rodzin wielopokoleniowych, przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie i edukację dzieci na Państwo i instytucję, uzależnianie się rodzin od systemu pomocy społecznej, wzrost kosztów utrzymania rodziny, uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu, narastająca przemoc u coraz młodszych dzieci, ograniczone środki finansowe na podnoszenie kwalifikacji wśród specjalistów pracujących z rodzinami, stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych, jedynie jako źródło pomocy finansowej,

Źródło: dane własne GOPS

VI. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2019-2021 skierowany jest dla rodzin z dziećmi z terenu gminy Czerwonak. Analiza materiałów ewaluacyjnych Gminnego Programu Wsparcia Rodzin „Nasza Rodzina” na lata 2013-2018 oraz corocznie sporządzanego dokumentu sprawozdawczego: „Zasoby Pomocy Społecznej” wskazują na to, że aktualnie rodziny, które najbardziej potrzebują wsparcia to rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Z uwagi na zakładane cele programu chcemy szczególnie wyróżnić kilka grup, na których potrzeby odpowiada projekt. To między innymi: rodziny, które ze względu na swoją sytuację socjalno-bytową są narażone na marginalizację w społeczności lokalnej. Rodziny takie zostaną objęte udzieleniem pomocy finansowej i rzeczowej. Sytuacja rodzin w kryzysie opiekuńczo-wychowawczym wymaga wyrównywania szans dla dzieci na poziomie edukacyjnym, terapeutycznym i rozwojowym, poprzez wprowadzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. W gminie działają również miejsca opieki dla dzieci, które prowadzić będą urozmaicone zajęcia pozalekcyjne. W okresie wakacji i ferii zimowych zostaną zorganizowane formy wypoczynku dla dzieci z elementami programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych. Rodziny i dzieci zostaną objęte poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, psychiatrycznym, mediacyjnym oraz prawniczym. Są to również rodziny potrzebujące wsparcia w podnoszeniu i utrwalaniu kompetencji wychowawczych. Rodziny zostaną objęte wsparciem asystentów rodziny. Otrzymają pomoc w skoordynowaniu działań mających na celu poprawę funkcjonowania swojej rodziny na różnych płaszczyznach, zarówno w sferze socjalnej, wychowawczej, szkolnej, jak i funkcjonowania w środowisku lokalnym. Programem zostaną objęte również kobiety, które w wyniku ciąży powikłanej lub niepowodzenia położniczego znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i potrzebują wsparcia instytucjonalnego. Otrzymają one wsparcie mające na celu skoordynowanie poradnictwa dotyczącego sytuacji jakiej doświadczyły. Należy podkreślić, że trudno jednoznacznie wyznaczyć granice pomiędzy poszczególnymi kategoriami problemów jakie dotyczą poszczególnych rodzin. Wiele rodzin z terenu gminy Czerwonak dotyczą problemy w kilku sferach życia rodzinnego. Często jeden problem wywołuje kolejny. Rodziny mają bardzo złożone i niejednoznaczne problemy, które wymagają kompleksowego podejścia i jednoczesnej współpracy kilku specjalistów z różnych dziedzin. Odbiorcami są rodziny zagrożone problemem przemocy, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, problemem uzależnień od środków psychoaktywnych, ubóstwem, wyuczoną bezradnością i wykluczeniem społecznym. Każdy z obszarów wymaga indywidualnego i skoordynowanego podejścia

VII. CELE, ZADANIA, REALIZATORZY ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Zintegrowane i zrównoważone wsparcie oraz pomoc rodzinom z dziećmi, w szczególności przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w naturalnym środowisku rodzinnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin z dziećmi poprzez przeciwdziałanie marginalizacji rodzin znajdujących się w niekorzystnej sytuacji bytowej.
2. Kompensacja szans edukacyjnych, terapeutycznych i rozwojowych u dzieci z rodzin, znajdujących się w kryzysie opiekuńczo-wychowawczym.
3. Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Wspieranie rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.
5. Podnoszenie poziomu kompetencji i umiejętności kadry udzielającej pomocy i wsparcia rodzinom, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Cel szczegółowy: 1 Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin z dziećmi poprzez przeciwdziałanie marginalizacji rodzin w niekorzystnej sytuacji socjalnej		
Zadanie 1	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Monitoring i diagnoza sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wywiadów środowiskowych • liczba wizyt w środowisku • liczba spotkań „Małego Zespołu na Rzecz Dziecka i Rodziny” • liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego • liczba spotkań grup roboczych • liczba konsultacji ze służbami społecznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku
Zadanie 2		
Udzielanie pomocy, wsparcia i zabezpieczenia rodzinom w formie finansowej i rzeczowej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin, dzieci objętych pomocą, wsparciem i zabezpieczeniem • liczba dzieci objętych pomocą w formie posiłków • liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą w formie dożywiania (FEAD) • liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych • liczba rodzin objętych świadczeniami z Funduszu Alimentacyjnego • liczba rodzin objętych pomocą świadczeniem wychowawczym „500+” • liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego oraz energetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku

Cel szczegółowy:2 Kompensacja szans: edukacyjnych, terapeutycznych i rozwojowych u dzieci z rodzin w kryzysie opiekuńczo- wychowawczym.		
Zadanie 1	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Udzielanie rodzinom z dziećmi pomocy finansowej w formie wyprawek szkolnych, stypendiów socjalnych w tym świadczenia „Dobry Start”	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci, które uzyskały stypendium socjalne • liczba dzieci, które uzyskały pomoc w formie wyprawek szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku
Zadanie 2		
Realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i rozwojowych dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • ilość programów • ilość beneficjentów programów 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku • placówki oświatowe
Zadanie 3		
Prowadzenie miejsc opieki dla dzieci i młodzieży, w których organizowane są zajęcia pozalekcyjne	<ul style="list-style-type: none"> • ilość miejsc opieki • ilość uczestników zajęć pozalekcyjnych • liczba miejsc pracy podwórkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku • GOK „Sokół” • placówki oświatowe • gminne kluby osiedlowe
Zadanie 4		
Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • ilość osób uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych • ilość godzin zajęć socjoterapeutycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku

Zadanie 5	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z elementami programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych	<ul style="list-style-type: none"> • ilość i forma wypoczynku letniego i zimowego • ilość osób uczestniczących w wypoczynku letnim i zimowym 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku • PCPR w Poznaniu
Zadanie 6		
Udział rodzin z dziećmi w projekcie „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinna pieczę zastępczą”	<ul style="list-style-type: none"> • łączna ilość osób, w tym dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów: • ilość godzin udzielonych usług specjalistycznych, • ilość osób, które skorzystały z usług psychologicznych, • ilość osób, które skorzystały z usług psychiatrycznych, • ilość osób, które skorzystały z usług logopedycznych, • ilość dzieci, które skorzystały z usług pedagogicznych, • ilość osób, które skorzystały z usług prawnych, • ilość osób, które skorzystały z usług mediacyjnych, • ilość asystentów rodziny, zatrudnionych w ramach projektu • ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Marszałkowski • Urząd Miasta w Poznaniu • Urząd Gminy Czerwonak • GOPS w Czerwonaku

Zadanie 7	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
<p>Udzielanie pomocy i wsparcia poprzez świadczenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i logopedycznego rodzicom, dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ilość dzieci objętych w placówkach oświatowych pomocą psychologiczną • ilość dzieci objętych w placówkach oświatowych pomocą pedagogiczną • ilość dzieci objętych w placówkach oświatowych pomocą logopedyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • SAPO • PPP • szkoły na terenie Gminy Czerwonak

Cel szczegółowy 3 Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych		
Zadanie 1	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Monitoring i analiza sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zatrudnionych pracowników socjalnych • ilość monitorowanych i analizowanych środowisk • ilość środowisk - rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych • liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze z nadzorem kuratorskim • ilość środowisk rodzin z dziećmi objętych pomocą w formie metodycznej pracy socjalnej ilość środowisk rodzin z dziećmi objętych pomocą w formie metodycznej pracy socjalnej • ilość środowisk rodzin z dziećmi objętych pomocą w formie metodycznej pracy socjalnej • liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w rodzinach z dziećmi, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych • ilość wniosków do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku

Zadanie 2	Wskaźniki realizacji zadania		Realizator
Wzmacnianie roli i funkcji rodziny, pomoc w pobudzaniu i rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zatrudnionych asystentów rodziny • ilość rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny 		<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku
Zadanie 3			
Wspieranie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w przywróceniu umiejętności i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> • ilość wspieranych rodziców • formy i metody wspierania rodziców biologicznych • ilość dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku • PCPR • rodzinna piecza zastępcza • instytucjonalna piecza zastępcza 	
Zadanie 4			
Współpraca ze służbami społecznymi: min. z: sądami, kuratorami sądowymi, placówkami instytucjonalnej pieczy zastępczej, policją, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi	<ul style="list-style-type: none"> • ilość rodzin objętych wspólnym wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku 	
Zadanie 5			
Integracja ze środowiskiem lokalnym rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez działalność „Klubu Rodzica”	<ul style="list-style-type: none"> • ilość uczestników „Klubu Rodzica” • sprawozdanie roczne z realizacji kalendarza działań „Klubu Rodzica” 	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Czerwonaku 	

Cel szczegółowy: 4 Wspieranie rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych		
Zadanie 1	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Koordynowanie poradnictwa dla osób, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 poz. 1860 ze zmianami)	<ul style="list-style-type: none"> ilość rodzin, które uzyskały wsparcie asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> GOPS w Czerwonaku
Cel szczegółowy:5 Podnoszenie poziomu kompetencji i umiejętności kadry udzielającej pomocy i wsparcia rodzinom, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych		
Zadanie 1	Wskaźniki realizacji zadania	Realizator
Przeprowadzanie szkoleń dla kadry GOPS w Czerwonaku, ZI, grup roboczych i innych służb społecznych realizujących pomoc i wsparcie dla rodzin przeżywających kryzys opiekuńczo-wychowawczy	<ul style="list-style-type: none"> liczba szkoleń, warsztatów i kursów liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, warsztatach i kursach 	<ul style="list-style-type: none"> GOPS w Czerwonaku zewnętrzne osoby i firmy szkolące

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Gminny Program Wsparcia Rodziny „Nasza Rodzina” na lata 2019-2021 finansowany będzie z różnych źródeł, w zależności od rodzaju zadań. Główne źródła finansowania programu to budżet gminy oraz państwa. Pomoc na potrzeby socjalno-bytowe rodzin z dziećmi zaspakajana będzie przez budżet państwa. Zadania finansowane z budżetu gminy Czerwonak to w głównej mierze zadania związane z realizacją gminnych programów między innymi: Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zadania związane z wyrównywaniem szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci z rodzin w kryzysie opiekuńczo-wychowawczym. Realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 projekt pt. „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej.

VIII. OCZEKIWANE REZULTATY

- Podniesienie poziomu wiedzy o dostępnych formach wsparcia dla rodzin z dziećmi, w tym przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub nimi zagrożonych.
- Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin z dziećmi, w tym rodzin w kryzysie opiekuńczo-wychowawczym.
- Poprawa warunków rozwojowych dzieci.
- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich poprzez udział w zajęciach „Klubu Rodzica”, współpraca z asystentem rodziny, umiejętność korzystania rodzin ze wsparcia specjalistów (psycholog, psychiatra, pedagog, mediator).
- Powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
- Zmniejszenie wydatków ponoszonych przez gminę na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Wzrost zaangażowanie rodzin w życie społeczności lokalnej.
- Poprawa dostępu do diagnostyki prenatalnej dla kobiet w ciąży powikłanej i po niepowodzeniach położniczych.
- Poprawa dostępu do odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.
- Wzrost kompetencji i umiejętności kadry GOPS, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych i innych służb społecznych działających w obszarze wspierania rodzin

IX. MONITORING I EWALUACJA

- Za monitorowanie programu będzie odpowiedzialny GOPS w Czerwonak. Odbywać się ono będzie o roczną sprawozdawczość z realizacji poszczególnych segmentów zadań, które przyporządkowane są określonym celom. Z uwagi na różnorodność działań oraz okresowej oceny zmian zachodzących w rodzinie będzie dokonywał pracownik socjalny na podstawie podsumowania indywidualnego planu pomocy. Ocena taka odbywać się będzie nie rzadziej niż raz na pół roku. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, ustalenie planu dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.
- Przedmiotem ewaluacji będzie poziom realizacji i efektywności zadań, głównie w oparciu o analizę wskaźników.
- Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu.
- Ewaluacja programu odbywać się będzie przez cały rok. Również opierać się będzie o całoroczną sprawozdawczość z poszczególnych projektów.
- Ewaluacja wykaże konieczność doskonalenia działań podejmowanych w ramach programu, wzrost jakości programu i uzyskanie informacji o efektach.
- Zebrane informacje z monitoringu i ewaluacji zobrazują czy cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb mieszkańców, czy program wymaga modyfikacji i zmiany celów.

Analiza statystyczna zebranych danych pozwoli uzyskać informacje na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywiście realizowanego programu, a osiągniętymi rezultatami oraz efektami. Gminny Program Wspierania Rodziny „Nasza Rodzina” na lata 2019-2021 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz ograniczenie zjawisk patologii społecznych, minimalizowanie negatywnych zachowań w rodzinach, przeżywających trudności w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie skutecznego systemu wsparcia rodziny i dziecka.

Uzasadnienie
uchwały Rady Gminy Czerwonak
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny „Nasza rodzina” na lata 2019-2021 w Gminie Czerwonak

Zgodnie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zmianami) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letniego gminnego programu wspierania rodziny. Niniejszy program zawiera kierunki polityki prorodzinnej państwa. Głównym jego celem jest zintegrowane i zrównoważone wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi, w szczególności przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w naturalnym środowisku. Z uwagi na utratę ważności poprzedniego programu, który obowiązywał w okresie od 2013-2018 roku powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.